

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการสาธารณสุขปโภคในตลาดหนองดอก ของเทศบาลเมืองลำพูน

APPLICATION OF BUDDHAROM TO STRENGTHEN WASTEWATER MANAGEMENT IN NONG DOK MARKET. OF LAMPHUN MUNICIPALITY

พระศุภกฤษ ประิบุญโน (ไชยหมอน)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

Supakritchaimon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) การวิจัยเชิงปริมาณด้วยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 384 คน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุขปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการ ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุขปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ อาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการสาธารณสุขปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน ตามหลักจักร 4 พบว่า ปฏิรูปเทวาสะคือการอยู่ในถิ่นที่ดีคือการ

พัฒนาสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดผ่านการใช้มีส่วนร่วม สับปฐิสปุสยสะคือการจัดหาผู้สนับสนุนในการ
ช่วยเหลือต่อการพัฒนาพื้นที่ตลาดหนองดอก อัตตสัมมาปณิธิคือการสร้างความร่วมมือผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในตลาด ปุพเพกตปุญญตาคือการสนับสนุนให้เกิดบุคคล
ต้นแบบในการรักษาสภาพแวดล้อมตลาดหนองดอก

คำสำคัญ : หลักพุทธธรรม, เสริมสร้าง, การจัดการสาธารณูปโภค

Abstract

This research uses a mixed methodology (Mixed Methods Research). 384 people living in Lamphun Municipality were used to analyze the data using frequency, percentage, mean, standard deviation. The t-test and F-test were analyzed by One-Way Anova and qualitative research by in-depth interview with the informants. Important, 10 images or people using content analysis method.

The results showed that

1. The level of public opinion about public utilities management in Nong Dok Market of Lamphun Municipality Overall, it was at a moderate level. When classified by aspect, it was found that In terms of personnel, it is at a high level. management section In terms of tools, materials, equipment, budget, all aspects were at moderate level respectively.

2. The results of the comparison of people's opinions about public utility management in Nong Dok Market of Lamphun Municipality as a whole, classified by gender, age, educational background, occupation, status, were not different. Therefore, the research hypothesis was rejected.

3. Approaches for applying Buddhist principles to strengthen the management of public utilities in the Nong Dok Market of Lamphun Municipality according to Chak 4 principles, it was found that the Desvasa reform is to live in a good place, which is to develop the environment in the market area through participation. join Sappuris Pussaya is to provide support to help the development of Nong Dok Market area. Atta

Samamathi is to create cooperation among stakeholders in maintaining the market environment. Puppekta Punyata is to encourage the creation of role models in maintaining the Nong Dok market environment.

Keywords : Buddhist principles, strengthening, public utility management

บทนำ

ระบบสาธารณูปโภค ถือเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานที่ชุมชน สังคมต่าง ๆ ต้องมีระบบการจัดการที่ดี เพื่อความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพของคนในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ สาธารณูปโภคเป็นบริการที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชากรทั่วไป เป็นสิ่งที่เบียดเบียนกายภาพ สามารถจับต้องได้ ดังนั้น สาธารณูปโภค (Public Utilities) ได้แก่ ถนน โทรศัพท์ แก๊ส ไฟฟ้า ประปา การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะ ความปลอดภัย เป็นต้น (ชุดิมา ยงเกียรติพานิช, พีรพงษ์ พุทธิ, 2558 : 1) ถือได้ว่าระบบสาธารณูปโภคคือสิ่งจำเป็นพื้นฐานของทุกสถานที่โดยเฉพาะตลาดสดที่จำเป็นต้องมีสาธารณูปโภคที่ดี อันจะส่งผลให้เกิดความสะดวก สะอาด และปลอดภัยต่อทั้งผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการนั่นเอง

ตลาดหนองดอกอยู่เขตตำบลในเมือง สร้างขึ้นเมื่อราวปี พ.ศ.2510 ตลาดหนองดอก ถือเป็นตลาดคู่เมืองลำพูนมาช้านาน เป็นตลาดสดที่จำหน่ายสินค้าทั้งของสดของแห้ง พืชผักผลไม้ เนื้อสัตว์ และยังรวมถึงกับข้าวคาวหวาน ภายในมีการจัดสถานที่แบ่งเป็นสัดส่วนชัดเจน มีการจัดการขยะมูลฝอยจะมีเจ้าหน้าที่จัดเก็บทุกวัน วันละ 2 เวลา ในช่วงเช้าและเย็นเพื่อร่อนำไปกำจัดโดยบริษัทเอกชน ส่วนในเรื่องของน้ำเสียในตลาดสดหนองดอกจะมีพักน้ำเสียจำนวน 2 จุด โดยจะมีรถมาดูดสิ่งปฏิกูลสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในปัจจุบันตลาดหนองดอกอยู่ในเขตการดูแลของเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งเทศบาลเมืองลำพูนก็ได้มีการวางนโยบายในการพัฒนาตลาดหนองดอกทั้งในเชิงของด้านสุขอนามัยและสาธารณูปโภค (เทศบาลเมืองลำพูน, 2564) ซึ่งจากที่ผู้วิจัยอาศัยอยู่ใกล้กับตลาดทำให้ได้สัมผัสถึงผลกระทบที่เป็นมลภาวะทางอากาศคือ กลิ่นเหม็นที่รุนแรงเกิดจากขยะ ของเสีย และน้ำเสียต่าง ๆ ในตลาด ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณตลาดหนองดอกได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยได้นำหลักจักร 4 ซึ่งเป็นธรรมนำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต เป็นพื้นเพองขับเคลื่อนชีวิตให้ถึงเป้าหมายของชีวิตประกอบ

ไปด้วยปฏิรูปเทศบาลคือการอยู่ในถิ่นที่ดี สัมปยุตตธรรมคือการคบกับบุคคลที่สร้างประโยชน์ให้กับ
สาธารณะ อัตตสัมมาปณิธิคือการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ ปุพเพตปุณญตาคือมีต้นทุนเดิมที่ดีทาง
สังคมได้รับการยกย่องจากสังคม ซึ่งผู้วิจัยเองก็อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ๆ กับตลาดหนองดอก ได้รู้ได้เห็นถึง
สถานการณ์ต่าง ๆ ในตลาดหนองดอก ในเบื้องต้นจากที่ผู้วิจัยได้สัมผัสถึงปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัย
ต้องการศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมมาวิเคราะห์ร่วมกับการจัดการเพื่อนำเสนอการเสริมสร้าง
การจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการ
สาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธารณูปโภคในตลาด
หนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมที่เสริมสร้างการจัดการสาธารณูปโภคใน
ตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการสาธารณูปโภคใน
ตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods
Research) โดยประกอบไปด้วย

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย
วิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่
ประชาชนในเขตตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งมีจำนวน 384 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม
ตัวอย่างแบบง่าย (Proportional Multi-Stage Random Sampling) โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable
error 0.05)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย
วิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้อง

19-20 มีนาคม พ.ศ. 2565 ณ หอประชุมสมเด็จพระมหาธีรราชวิทยาลัยสงฆ์มหาวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 10 รูป/คน ประกอบด้วย พระสงฆ์ ผู้บริหาร
เทศบาล เจ้าหน้าที่เทศบาล นักวิชาการ ผู้ประกอบการในตลาด ตัวแทนประชาชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการประยุกต์หลัก
พุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอก อำเภอลำพูน
โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้ 1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ 2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ
เสนอเพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5
ท่านโดยได้ค่า IOC (Item – Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.8 – 1.0 หมายความว่า
แบบสอบถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ 3) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำ
แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) แก่ประชาชนทั่วไปในตำบลประตูปา
อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ
0.908 4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความ
เห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

2) แบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมี
สาระสำคัญดังนี้ แนวทางการประยุกต์ปฏิรูปเทศบาลคือการอยู่ในถิ่นที่ดี แนวทางการประยุกต์สัป
ปุริสปุสสะคือการคบกับบุคคลที่สร้างประโยชน์ให้กับสาธารณะ แนวทางการประยุกต์อัตตสัมมาปณิ
ติคือการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ แนวทางการประยุกต์พุทฺเพกตปุญญตา คือมีต้นทุนเดิมที่ดีทางสังคม
ได้รับการยกย่องจากสังคม โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ออกแบบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ 2) นำแบบ
สัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 3) นำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของ
เทศบาลเมืองลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.687) เมื่อจำแนกเป็น

รายด้านพบว่า ด้านบุคลากร (คน) ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.619) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการ ($\bar{X}$ = 3.15, S.D. = 0.736) ด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}$ = 3.13, S.D. = 0.712) ด้านงบประมาณ (เงิน) ($\bar{X}$ = 3.08, S.D. = 0.709) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

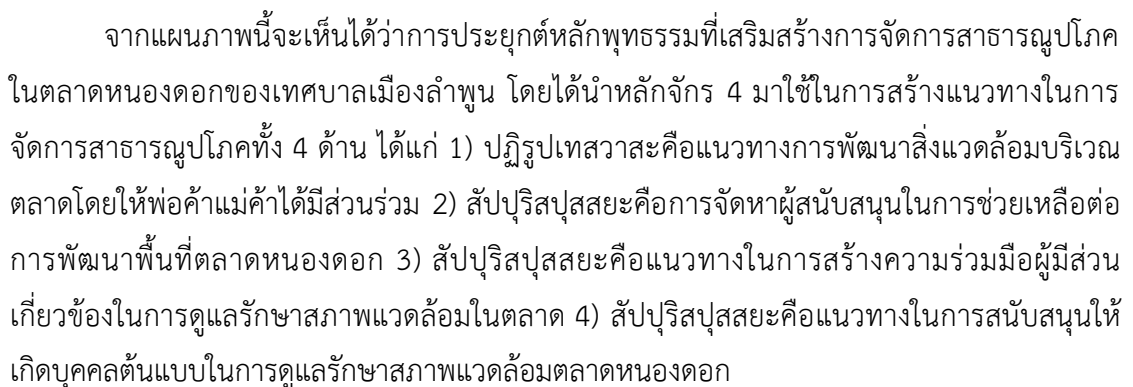
2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธนาอุปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูนโดยภาพรวม จำแนกตามเพศพบว่าไม่แตกต่างกัน (t = -1.493, Sig. = 0.581) จำแนกตามอายุพบว่าไม่แตกต่างกัน (F = 1.237, Sig. = 0.296) จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน (F = 1.651, Sig. = 0.188) จำแนกตามสถานภาพพบว่าไม่แตกต่างกัน (F = 0.425, Sig. = 0.735) จำแนกตามอาชีพพบว่าไม่แตกต่างกัน (F = 1.237, Sig. = 0.296) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3) การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการสาธนาอุปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า

แนวทางการเสริมสร้างการจัดการสาธนาอุปโภคในตลาดหนองดอก โดยสามารถสรุปประเด็นในแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านบุคคลคือการแบ่งบทบาทที่ชัดเจนที่จะนำไปสู่การประสานความร่วมมือและจะต้องมีการพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง ด้านงบประมาณคือการสร้างการรับรู้ร่วมกันเป็นการชี้แจงการใช้งบประมาณและการเชื่อมโยงทุนภายนอกเป็นการเชื่อมโยงการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์มีประเด็นสำคัญคือการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอเพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการสภาพแวดล้อมในตลาดหนองดอกและควรจัดให้มีภาชนะรองรับขยะที่มีฝาปิดไว้บริการภายในบริเวณตลาด

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการสาธนาอุปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน โดยใช้หลักจักร 4 พบว่า ปฏิรูปเทศาสะคือการพัฒนาสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดโดยให้พ่อค้าแม่ค้าได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการพัฒนาบริเวณโดยรอบตลาด สัปปริสสุสยะคือการจัดหาผู้สนับสนุนในการช่วยเหลือต่อการพัฒนาพื้นที่ตลาดหนองดอกทั้งด้านงบประมาณและด้านความรู้ในการจัดการพื้นที่ตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อัตตสัมมาปณิธิคือการสร้างความร่วมมือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในตลาดให้มีความสะอาดพร้อมให้บริการอยู่เสมอ ปุพเพกตปุญญตาคือการสนับสนุนให้เกิดบุคคลต้นแบบในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในตลาด

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการ
สาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ในครั้งนี้ไว้ดังภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.687) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน ด้านบุคลากร (คน) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการ ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ (เงิน) ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปิ้ล เอี้ยวสุวรรณ การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตลาดขวัญใจแม่คำสู่ตลาดสด นำข้อคิดเห็นของผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าในตลาดขวัญใจแม่คำ” ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตลาดขวัญใจแม่คำสู่ตลาดสดนำซื้อในระดับปานกลาง โดยผู้ซื้อมีความต้องการให้พัฒนาด้านความปลอดภัยอาหารมากที่สุด (เปิ้ล เอี้ยวสุวรรณ, 2558)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ อาชีพพบว่าไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า แนวทางการเสริมสร้างการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกของเทศบาลเมืองลำพูน ในตลาดนี้มีการบริหารจัดการในตลาดหนองดอกเรื่องสาธารณูปโภค การระบายน้ำ เก็บขยะ รักษาความสะอาดโดยจะมีเทศบาลเมืองลำพูนเป็นหลักในการจัดการโดยสามารถสรุปประเด็นในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านบุคคล เป็นการวิเคราะห์แนวทางในการจัดการบุคคลเพื่อให้สนับสนุนให้เกิดการจัดการตลาดหนองดอกอย่างมีประสิทธิภาพ จากการสัมภาษณ์ทำให้พบว่า การประสานความร่วมมือจะทำให้การจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกเป็นระบบมากยิ่งขึ้นที่จะส่งผลดีต่อการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการจัดการตลาดหนองดอก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎี พรธนาภพ ผลการศึกษาว่า มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นประจำ และด้านการประสานความร่วมมือ ด้านที่พบมากที่สุดคือ มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักขะ ประสพการณ์ระหว่างผู้จัดตลาดชุมชนและผู้ขายในระดับพื้นที่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (กฤษฎี พรธนาภพ, 2556)

ด้านงบประมาณ เมืองบประมาณไม่เพียงพอก็ต้องมีวิธีการในการเชื่อมโยงความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นที่จะสนับสนุนเพิ่มเติม มีแนวทางประกอบไปด้วย การเชื่อมโยงทุนภายนอกเป็นการเชื่อมโยงการสนับสนุนจากภายนอกชุมชนถือได้ว่าเป็นต้นทุนทางสังคมอย่างหนึ่งที่ช่วยในการขับเคลื่อนการจัดการตลาดหนองดอก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทัศนีย์ โฉมประดิษฐ์** ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของแผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเรือนจำ ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดหางบประมาณให้มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเรือนจำ รวมทั้งควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับงานด้านยาเสพติดให้มากขึ้นเพื่อความร่วมมือในด้านข้อมูลข่าวสารการตรวจค้นและพิสูจน์สารเสพติด (ทัศนีย์ โฉมประดิษฐ์, 2554)

ด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นส่วนสำคัญในการใช้เพื่อดูแลรักษาสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอก จากการสัมภาษณ์พบว่า การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอเพื่อทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการสภาพแวดล้อมในตลาดหนองดอกและควรจัดให้มีภาชนะรองรับขยะที่มีฝาปิดไว้บริการภายในบริเวณตลาด

สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิตยา จักรศรี** ผลการศึกษาพบว่า แนวทางพัฒนาเพื่อให้ตลาดชุมชนมีประสิทธิภาพโดยที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหา ในด้านของสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้างอาคารอาคารที่มีสุขลักษณะที่ถูกต้อง ด้านการกำจัด ขยะมูลฝอยให้จัดซื้อถังขยะชนิดแยกประเภทขนาดเหมาะสมกับปริมาณขยะในตลาด (นิตยา จักรศรี, 2556)

ด้านการจัดการ แนวทางการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอกจะมีคุณภาพได้นั้นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเป็นการทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดได้มีส่วนในการรับผิดชอบร่วมกัน และการมีกระบวนการจัดการหน้าที่แต่ละส่วนให้มีความเชื่อมโยงกันของแต่ละหน้าที่ จะช่วยให้การจัดการมีเป้าหมายที่ต้องบรรลุผลสำเร็จ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ยุสนานี สาเล้ง** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน : กรณีศึกษากองทุนช่วยเหลือผู้เสียชีวิต ชุมชนเกาะสือแม่ อำเภอมะนัง จังหวัดนราธิวาส” ผลการวิจัยพบว่า มีกระบวนการทำงานที่เป็นกลุ่มช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนของกองทุนโดยนำข้อมูลไปประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารจัดการงานสวัสดิการชุมชนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ยุสนานี สาเล้ง 2554)

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการสาธารณูปโภคในตลาดหนองดอก
ของเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งได้นำหลักจักร 4 เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้พัฒนาสังคมได้ดีเป็น
อย่างยิ่งโดยประกอบไปด้วย ปฏิรูปเทสวาสะคือการอยู่ในถิ่นที่ดีคือการพัฒนาสภาพแวดล้อมในพื้นที่
ตลาดให้เป็นพื้นที่ที่น่าอยู่โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบพื้นที่ด้วย สัปปริสุตสยะคือการคบ
กับบุคคลที่สร้างประโยชน์ให้กับสาธารณะโดยการรู้จักขอความร่วมมือกับคนที่สามารถสร้างประโยชน์
ให้กับส่วนรวมได้ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาตลาดหนองดอก อัตตสัมมาปณิธิคือการปฏิบัติตนให้เป็น
ประโยชน์โดยการเข้าไปมีส่วนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในตลาดหนองดอก ปุพเพกตปุญญตาคือ
การสร้างแรงจูงใจผ่านการให้รางวัลยกย่องคนที่เป็นแบบอย่างในการพัฒนาตลาดหนองดอก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี ภาพันธ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนา
ศักยภาพมนุษย์ตามหลักจักร” ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมที่นำไปสู่ความรุ่งเรืองนำไปสู่
จุดมุ่งหมายปลายทางด้วยความสำเร็จโดยอาศัยปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประกอบด้วยต. หลัก
ปฏิรูปเทสวาสะ 2. สัปปริสุตสยะ 3. อัตตสัมมาปณิธิ 4. ปุพเพกตปุญญตาพบว่าการอยู่ในถิ่นที่
เหมาะสมเป็นฐานของการพัฒนาความรู้ทักษะและพฤติกรรมไปตามสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป (ภาวิณี
ภาพันธ์, 2561)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการส่งเสริมให้มีมาตรการในการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคในตลาดหนอง
ดอกอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่านี้
2. ควรมีการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการระดมทุนเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนพัฒนา
สาธารณูปโภคในตลาดหนองดอก

References

กฤษฎี พรธนาภพ. การจัดการตลาดชุมชนขององค์การบริหารจัดการส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอบุญท
ริก จังหวัดอุบลราชธานี. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยาลัย
การปกครองท้องถิ่น. 2556

- ชุติมา ยงเกียรติพานิช และพีรพงษ์ ฟูศิริ. ความพึงพอใจของคนในชุมชนที่มีต่อการจัดการระบบ
สาธารณสุขปโภคภายในชุมชนหลวงพรด-ท่านเลี่ยม เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 2558.
- ทัศนีย์ โฉมประดิษฐ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของแผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน
เรือนจำ : ศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง”. สารนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2554.
- เทศบาลเมืองลำพูน. นโยบายองค์กร. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://lamphuncity.go.th/นโยบาย>
นโยบาย. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2564.
- นิตยา จักรศรี. การบริหารจัดการจัดการตลาดชุมชนขององค์การบริหารจัดการส่วนตำบลตะบ้าย
อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี. สารนิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. 2556.
- เปิ้ล เอี้ยวสุวรรณ. การพัฒนาตลาดขวัญใจแม่คำสู่ตลาดสด น่าซื้อ:ศึกษาความคิดเห็นของผู้ซื้อและ
ผู้ขายสินค้าในตลาดขวัญใจแม่คำ. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2558.
- ภาวิณี ภาพันธ์. การพัฒนาศักยภาพมนุษยตามหลักจักร 4. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(พระพุทธศาสนา) (บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
2561.
- ยูสนานี สาเล้ง. “การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน : กรณีศึกษากองทุน
ช่วยเหลือผู้เสียชีวิต ชุมชนเมาะสื่อแม อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส”. สารนิพนธ์ศึกษ
ศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์). 2554.